

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Nordström Karl Mikael Hansson	Telia Tunnistus	17.12.2024 15:18:22 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

PL 8060

96101 Rovaniemi

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Viite: LAPELY/1830/2021

Metsähallituksen lausunto Valkiavaaran tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista, Tervola, Tornio ja Rovaniemi

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (LAPELY) pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Tervolan, Tornion ja Rovaniemen kuntien alueelle sijoittuvan Valkiavaaran tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista. Luonnonsuojelulain 35 § mukainen Natura-arviointi sisältyy hankkeesta laadittuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen, ja se koskee Kilsiaapa-Ristivuoman ja Kivimaan lehtojen (FI1301806) Natura 2000 -alueita.

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaan lausunto Natura -arvioinnista on pyydettävä siltä, jonka hallinnassa Natura-alue on. Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-alue lähes kokonaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa, mutta Kivimaan lehdot on kokonaan yksityismaata. Metsähallitus lausuu Natura-arvioinnista ainoastaan Kilsiaapa-Ristivuoman osalta.

Natura-arvioinnissa esitetyt tiedot suunnitelmasta

Energiequelle Oy:n Tervolan kunnan ja Tornion kaupungin alueelle suunnittelema Valkiavaaran tuulivoimahanke muodostuu korkeintaan 45 tuulivoimalasta, joiden yksikköteho on enintään 10 MW, napakorkeus enintään 200 m ja kokonaiskorkeus enintään 300 m. Tuulivoimahanke on suunniteltu liitettäväksi valtakunnan sähköverkkoon hankealueen itäpuolella sijaitsevalla Petäjäskosken sähköasemalla. Sähkönsiirtoa varten rakennetaan nykyisen voimajohtoon rinnalle uusi, noin 30 km pitkä 110 kV tai 400 kV voimajohto, joka leventää olemassa olevaa maastokäytävää noin 20–40 metrillä. Kilsiaapa-Ristivuoman Natura 2000 -alue sijaitsee kolme kilometriä hankealueesta koilliseen.

Natura 2000 -alue

Kilsiaapa-Ristivuoma (FI1301810) on sisällytetty Natura-verkostoon luontodirektiivin (SAC) ja lintudirektiivin (SPA) perusteella. Alueen suojelun perusteena on yhdeksän luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä, 28 lintudirektiivin artiklan 4 mukaista lintulajia sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista lapinleinikki ja saukko. Yli 90 % Natura-alueesta on perustettu Kilsiaavan-Ristivuoman soidensuojelualueena (SSA120120), joka on Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa.

Laadittu Natura-arviointi (Sitowise Oy, päiväys 1.8.2024)*Käytetyt aineistot ja epävarmuustekijät*

Vaikutusten arviointi on tehty asiantuntija-arviointina perustuen hankesuunnitelman ja Natura-tietolomakkeen tietoihin. Lähtöaineistoon ja arviointiin ei ole tunnistettu liittyvän sellaisia epävarmuuksia, joiden perusteella arvioinnin johtopäätöksiä ei olisi mahdollista tehdä.

Keskeiset vaikutusmekanismit

Natura-arvioinnissa on kuvattu tuulivoimarakentamisen vaikutusmekanismeja yleisesti (mm. törmäyskuolleisuus, melu, elinympäristöjen pirstoutuminen, valumavaikutukset). Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvia vaikutusmekanismeja ei ole erikseen kuvattu.

Hankkeen vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin

Tuulivoimahankkeella tai sähkönsiirtovaihtoehtoilla ei arvioida olevan suoria eikä välillisiä vaikutuksia Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-alueen suojeluperusteena oleviin kasvilajeihin eikä luontotyyppeihin etäisyyden takia. Lähin suunniteltu voimalapaikka sijoittuu neljän kilometrin ja sähkönsiirtolinja yli kahdeksan kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta.

Hankkeen vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Tuulivoimahankkeella tai sähkönsiirtovaihtoehtoilla ei arvioida olevan suoria eikä välillisiä vaikutuksia Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-alueen suojeluperusteena olevaan linnustoon. Suojelualueen reunalta on tuotantoalueen rajaan 3,3 kilometriä ja lähimpään voimalapaikkaan neljä kilometriä.

Yhteisvaikutukset

Hankkeella ei arvioida olevan muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa sellaisia kumuloituvia yhteisvaikutuksia, jotka heikentäisivät Natura-alueen suojeluperusteita.

Metsähallituksen lausunto Natura-arvioinnista*Käytetyt aineistot ja vaikutusmekanismit*

Metsähallitus pitää Natura-arvioinnin pohjana käytettyjä aineistoja puutteellisina, sillä Natura-arvioinnin pohjana ei ole lainkaan käytetty Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-alueelta olemassa olevia esiintymätietoja alueen suojeluperusteena olevasta lintulajistosta. Metsähallitus huomauttaa yhteysviranomaisen todenneen Valkiavaaran tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa, että Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-arvioinnissa tulee hyödyntää alueelta saatavissa olevaa ajantasaista lähtötietoa, jota on tarvittaessa täydennettävä maastoselvityksin. Myös

Metsähallitus on YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa maininnut, että arviointia varten tulee hankkia Kilsiaapa-Ristivuoman ajantasaiset linnustotiedot.

Luonnonsuojelulain mukaan Natura-arviointi tulee laatia, jos hanke joko yksinään tai yhdessä muiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -alueen suojeluperusteita. Valkiavaaran hankkeessa laaditun Kilsiaapa-Ristivuoman Natura-arvioinnin tarkoitus jää epäselväksi, sillä arvioinnissa ei ole tunnistettu yhtäkään suoraa tai epäsuoraa vaikutusmekanismia, jonka kautta hankkeella olisi vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lajeihin tai luontotyypeihin

Suojeluperustelajistoon kohdistuvat vaikutukset ja yhteisvaikutukset

Arvioinnin mukaan Kilsiaapa-Ristivuoman suojeluperusteena olevaan uhanalaiseen päiväpetolintuun ei törmäysmallinnusten tulosten perusteella kohdistu merkittäviä vaikutuksia. Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että YVA-selostuksen liitteenä 13 olevan törmäysmallinnuksen (Sitowise 10.9.2024) kyseisellä reviirillä elävä lintu on pyydystetty ja varustettu GPS-lähettimellä vuonna 2023. Laji on paikannustietojen perusteella liikkunut myös Valkiavaaran tuulivoimala-alueella. Natura-arvioinnissa ei kuitenkaan mainita mitään siitä, onko GPS-seurantadataa on hyödynnetty uhanalaiseen petolintulajiin kohdistuvien vaikutusten arvioimisessa.

Natura-arvioinnin mukaan Kilsiaapa-Ristivuomalla pesivien suojeluperustelintulajien ei arvioida lainkaan liikkuvan suunnitellulla tuotantoalueella tai sähkönsiirtoreitillä, eikä vaikutuksia niihin näin ollen muodostu. Metsähallitus pitää arviota puutteellisena ja huomauttaa, että pääosa Kilsiaapa-Ristivuoman suojeluperustelinnuista on muuttavia lajeja, jotka liikkuvat Natura-alueen ulkopuolella vähintään muuttoaikoina alueelle saapuessaan ja sieltä lähtiessään.

Hankkeiden yhteisvaikutukset on Natura-arvioinnissa kuitattu toteamalla lyhyesti, että niitä ei muodostu. Metsähallitus pitää Natura-arvioinnin merkittävänä puutteena sitä, että Kilsiaapa-Ristivuoman etelä-, länsi- ja lounaispuolella sijaitsevaa suunnitteilla olevien tuulivoimapuistojen muodostaman jokseenkin yhtenäisen vyöhykkeen aiheuttamia, muuttolinnustoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia ei ole tunnistettu eikä käsitelty. Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että aivan Valkiavaaran hankealueeseen kiinni suunnitellaan perustettavaksi kaksi muuta varsin laajaa tuulivoimala-aluetta, Martimo ja Kolopetäjä. On huomattava, että Valkiavaaran YVA-selostuksen mukaan hankkeen yhteisvaikutusten arvioimisessa on huomioitu edellä mainittujen lisäksi lähes kymmenkunta muutakin suunnitteilla tai toiminnassa olevaa tuulivoimahanketta.

Johtopäätökset

Metsähallitus toteaa, että Valkiavaaran tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnissa ei Kilsiaapa-Ristivuoman osalta ole hyödynnetty käytettävissä olevia aineistoja suojeluperustelinnustosta eikä vaikutuksia ole käsitelty suojeluperustekohtaisesti. Natura-arvioinnissa ei myöskään ole tunnistettu Natura-alueen läheisyyteen suunnitteilla olevien laajojen tuulivoimapuistojen muodostaman vyöhykkeen

potentiaalisia yhteisvaikutuksia Kilsiaapa-Ristivuoman Natura 2000 -alueen muuttavalle suojeluperustelintulajistolle. Edellä mainittujen seikkojen aiheuttaman epävarmuuden vuoksi Metsähallitus ei voi yhtyä arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen siitä, että Valkiavaaran tuulivoimalahanke ei yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikennä Kilsiaapa-Ristivuoman suojeluperusteita.

Lausunnon on valmistellut maankäytön erityisasiantuntija Pauliina Kulmala.

Lausunto on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikael Nordström
Asiointijohtaja
Metsähallitus Luontopalvelut

Tiedoksi: Piippa Wäli, Lapin ELY-keskus